

88. ЛІКИ РОСЛИННОГО ПОХОДЖЕННЯ: МИНУЛЕ, СЬОГОДЕННЯ, МАЙБУТНЄ

Волошин О.І., Шубравський А.О., Волошина А.О., Сенюк Б.П.

м. Чернівці, Україна

Буковинська державна медична академія

Аналізується динаміка використання ліків рослинного походження (ЛРП) в клініці внутрішніх хвороб в Україні та країнах Західної Європи за останнє століття. До середини ХХ століття ЛРП у клінічній практиці в різних країнах становили від 40 до 60% арсеналу застосовуваних лікарських засобів. Кінець ХХ й початок ХХІ століть знаменували собою бурхливий розвиток клінічної і експериментальної медицини, розкриття нових і уточнення відомих ланок патогенезу більшості хвороб та створення конкретніших завдань перед фармацевтичною індустрією. Як наслідок, відбулося створення численних нових ефективних лікарських засобів, розробка новітніх технологій лікування і досягнення визначних результатів у лікуванні найнебезпечніших та тяжких недуг. У результаті цього більшість ЛРП через м'якість і повільність дії не витримували конкуренції, частіше піддавались забуттю і поступово щезали з арсеналу використання.

Авторами повідомлення звертається увага на сучасні глобальні екологічні і соціобіологічні тенденції життя людської популяції: прогресуюче погіршення стану довкілля, зростання темпів життя та психосоціальних стресів, зниження гумусних резервів ґрунтів та погіршення якості агропромислової продукції і продуктів харчування як чинників підтримки належного рівня функціонування організму в постійно змінних умовах життя. Ці тенденції є невідворотними і зусилля світової спільноти здатні їх лише пригальмувати. Як наслідок зростатиме загальна захворюваність, поєднаність патологічних станів, посилюватимуться загальнопатологічні неспецифічні порушення на рівні імунної, нейроендокринної, про- і антиоксидантних систем, що знижуватиме загальні результати лікування та переносимість сучасних потужних ліків синтетичного походження, в т.ч. зумовить зростання їх побічних дій.

Вбачається, що реальна оцінка зазначеної ситуації зумовить переосмислення дискусійного відношення медичної спільноти до ЛРП. Їх органна і метаболічна багатоплановість, вища біодоступність та м'якість дії, нижча частота побічних ефектів та ускладнень, краща переносимість, особливо пацієнтами старших вікових груп, можливість довготривалого застосування, в т.ч. для вторинної профілактики, сприятлива дія при поліморбідних ситуаціях, відносна дешевизна надають їм незаперечні переваги перед ліками синтетичного походження. Досвід широкого використання ЛРП в одній із найрозвиненіших країн світу - ФРН - яскравий доказ цьому. Слід розрізнити, що в лікуванні гострих недуг чи загострень хронічних - ЛРП є лише допоміжними, оптимізуючими процес лікування сучасними ліками синтетичного походження, а для профілактики рецидивів - можуть бути й основними засобами. Хворим у віці за 50-60 років призначення в лікувальний комплекс ЛРП часто є просто необхідним. В цьому віці комплайєнс хворих до ЛРП є вищим, ніж до синтетичних засобів.

Повернення до широкого застосування ЛРП є життєво необхідним а при відповідному розвитку фітофармацевтичної індустрії сприятимуть покращенню здоров'я популяції.